

Uhtuan seurakunnan historiaa

Uhtuan seurakunta perustettiin v. 1846. Siihen kuuluu neljä Vuokkiniemen kylää, Uhtua, Jyväskylä, Kenttjärvi, Nurmilaksi ja Röhö, kuusi kylää Paanajärven kunnasta sekä Voikula (Häme), joka on siirretty v. 1881 Tuoppajärven seurakunnasta. Nykyisellään seurakuntaan kuuluu kaikkiaan 10 kylää.

Yhteensä Uhtuan seurakunnassa on 315 taloa, 1 261 miestä ja 1 354 naista. Suurin osa kylästä on Keski-Kuittijärven rannoilla. Yhteydet kylien välillä ovat kaikkina vuodenaikoina huonot; kesällä pitää kulkea koskia jokia ja upottavia soita, talvella paksussa lumessa.

Hengellisten luetteloiden mukaan seurakunnassa on vain viisi vanhauskoista, 33 luterilaista (kaikki naisia) sekä 17 uskovaiset-lahkoon kuuluvaa. Muut seurakuntalaiset ovat oikeauskoisia. Vanhauskoisten raskolnikkojen määrä on viime vuosina vähentynyt, mutta luterilaisten määrä samaan aikaan noussut mm. avioliittojen kautta.

Viimeisten viiden vuoden aikana seurakuntalaisten uskonnollis-moraalinen taso on laskenut. Osasyynä siihen on ollut suomalaisten huono vaikutus ja siitä johtuva tapojen turmelus varsinkin, kun monet miehet oleskelevat Suomessa pitkiäkin aikoja kauppamatkoillaan.

Seurakunnan kirkko on Uhtualla siinä kohdassa kylää, missä Uhtu-joki laskee Kuittijärveen. Kirkko on puusta rakennettu ja pyhitetty apostoleille Pietari ja Paavali. Vuonna 1889 rakennettu kirkko on ristini muotoinen ja siinä on yksi kupoli; kellotapuli on eteisen kohdalla. Kirkkorakennus on maalattu valkoiseksi, katto punaiseksi ja ristit valkoisella maalilla, johon on lisätty sinistä.

Sisältä kirkon seinät on vuoritettu palttinalla ja maalattu valkoiseksi ja sinetty. Länsinurkassa on kaksi uunia ja kolmas eteisessä. Ne ovat kooltaan suuret ja tehty kivistä, mutta kun niissä on huono veto, ne eivät paljonkaan lämmitä.

Kirkon ikonostaasi on tyydyttävä ja edustaa uutta maalaustapaa. Se on hankittu seurakuntalaisen Grigori Andronovin lahjavarjoilla v. 1899. Kellotapulissa on viisi kelloa, joista kaksi suurinta on rikki. Kirkon ympärillä on aiemmin ol-

lut aita, mutta se on nyt lahonnut.

Kirkon lisäksi Uhtualla on tsasouna, pyhitetty käsittähdylle Kristus-ikonille. Tämä tsasouna on hyvin vanha ja jo ränsistynyt, mutta sitä pidetään arvokkaana ja pyhänä. Siinä seurakunnan pappi piti jumalanpalveluksia vuosina 1846 alkaen aina vuoteen 1873. Monet seurakuntalaiset, jopa etäistä syrjäkylästä, käyvät siellä molimassa, sytyttämässä tuohuksen. Monet ripustavat ikonien luo kangassuikaleita ja huiveja tuulipaikoiksi.

Seurakunnan tulot ovat melko vähäiset. Esim. vuonna 1907 tuohuksien myynnistä karttui 34 rpl 75 kop. ja kolehti tuotti 5 rpl 66 kop. Uhtualaiset käyvät kirkossa kohtalaisesti, syrjäkylästä vähemmän. Niissä papin täytyy käydä vallankin suuren paaston aikana hoitamassa kirkolliset toimitukset.

Ensimmäinen koulu Uhtualle avattiin v. 1863. Se oli toiminnassa v.teen 1893 ja avattiin uudestaan v. 1907; tuolloin se muutettiin 2-luokkaiseksi ministeriökouluksi. Oppilaita oli tuona vuonna 25 poikaa ja 18 tyttöä. Vuonna 1889 Uhtualle avattiin erillinen tyttökoulu, joka sittemmin v. 1898 muuttui yhteiskouluksi. Koululla on oma talo. Opetuskieleinä on venäjä, mutta karjalaiset halusivat, että heidän lapsensa opiskelisivat suomen kielellä, mikäli kyllä olisikin heille hyödyllistä, kun paljon käyvät Suomessa.

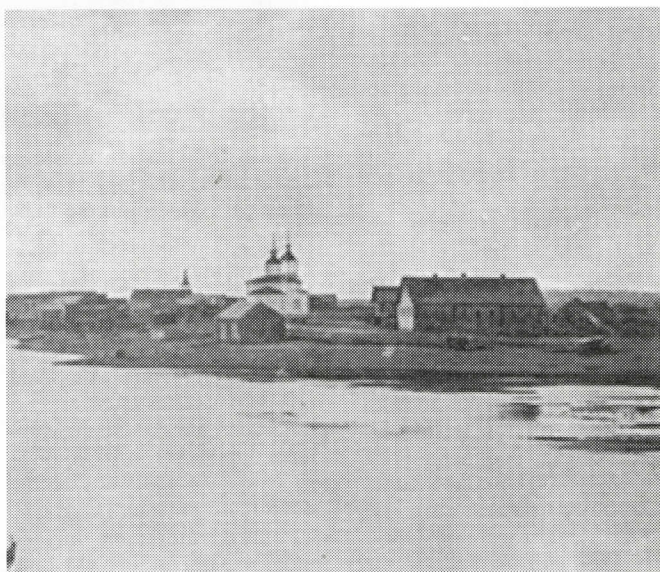
Koulun ensimmäiselle luokalle tulee yleensä melko paljon oppilaita, mutta lukumäärä vähenee sitten vuosi vuodelta ja koulun lopettaa vain muutama. Uhtualaisten ansioksi on merkittävä se, että he vain vähän käyttävät votkaa ja väkijuomia. Juopuneita näkee erittäin harvoin.

Asuinrakennukset ovat usein suomalaisen mallin mukaan tehtyjä. Pirtit ovat sisältä siistejä. Suuri uuni vie melkein neljäsosan pinta-alasta, joskus enemmänkin. Uunin kulmauksessa on piisi, jossa palaa jatkuvasti yhden-kahden halon tuli. Kun astut uhtualaiseen pirttiin, teekannu pannaan heti kiehumään tai tarjotaan kahvia. Teehen lisätään suolaa ja mausteeksi sipulia.

Ruokana on pääasiassa suolakala, perunat, sienet ja marjoista erityisesti puolukka.

Uhtuan srk:n kylät, talot ja asukasluku

Kylä/huuttori	taloja	miehiä	naisia	matka kirkolle
1) Uhtua	175	598	637	--
2) Enonsuu	4	18	20	10
3) Alajärvi	35	118	143	15
4) Kenttjärvi	18	97	85	55
5) Tsiksa	17	82	96	10
6) Mikkola	1	9	6	25
7) Luusalmi	16	83	91	30
8) Nurmilaksi	7	41	44	38
9) Häme	12	45	58	55
10) Röhö	29	120	126	40

Uhtuan kirkko (valokuva vuosisadan alusta).

Lihaa pöydässä on harvoin, samoin vihanneksia. Rokka on yleinen ruokalaji.

Ihmiset heräävät aamulla aikaisin, jo neljän tienoissa ja juovat aamulla kahvia. Nukkumaan mennään vastaavasti myös ajoissa, klo 18-19 aikaan. Nuoret harrastavat pessotoita ja iltamia sekä käyvät tansseissa, joissa mennään hanurin säestyksellä.

Varakkaammilla on sivukamareit, nojatuoleja, sohvia sekä peili- ja astiakaappeja. Seinällä on erilaisia tauluja ja keisariparin muotokuvat. Pukeutumisesaan uhtualaiset, etenkin nuoret, ovat hienostelevia. Vanhemmat naiset käyttävät kosta, tytöillä on usein valkoinen, tärkkäty paita, kashmir-kankainen sarafaani ja kirjava esiliina. Kenkiä pidetään aina kalossien kera.

Maatalous on Uhtualla al-

keellisellä tasolla, ja peltomaata on yleensä hyvin vähän, samoin niittyjä, mutta heinä on hyvälaatuista erikoisesti Uhtuon rannoilla. Hevosia Uhtualla on vähän (250 talollista, hevosiä yhteensä likimain 20. Lehmät ovat pienikokoisia, mutta jos niitä hoidetaan hyvin, lypsävät riittävästi.

Lääkintöhoito on kehoa, vaikka paikkakunnalla onkin välskärinpöntti. Nyt välskärinä ei ole ollut kuitenkaan aikoihin, ei lähes kolmeen vuoteen, vaikka epidemiat (tulirokko, influenssa eli grippi jne.) ovat melkein jokavuotisia ja lapsikuolleisuus pelottavan korkea.

Ioann Tshirkov,

Uhtuan pappi

Arkangelskija Eparhialnija Vedomosti 1908:19. Karjalan Heimolle suomentanut Nina Lavonen.

UHTUAN uuden kirkon rakennustyöt lienevät tätä luettaessa jo käynnissä kirkko, joka pyhitetään apostoleille Pietari ja Paavali, tulee vanhalle pyhälle paikalle Kuittijärven rantaan. - Lisätietoja hankkeesta tämän lehden keskiaukeaman liitteessä.